

Danskere er indvandrere!

Per-Olof Johansson

Skrevet 2002

Et rigtigt håndskrevet brev har et særligt forløb. Vi forventer ikke der er skrevet en kladde, vi forventer ikke at teksten er tilrettelagt, vi kan leve med overstregninger og pile op og ned. Vi er nogle der nyder på denne måde at følge tankernes flugt.

Men hvor meget af den slags læser vi? Det meste vi læser er tyggemad - det har været tekstbehandlingen adskillige gange. Derved er begyndelsen sjældent begyndelsen. Hvis den uvidende forfatter har ladet sin begyndelse stå, skal redaktionssekretæren eller hvem der nu sidder med adgang til delete-tasten nok få den slettet. Konklusionen hives op i første sætning i bedste mening og meningen med dette er, at når artiklen når frem til avisens spalter så kan der skæres fra bunden, alt efter den plads som er til rådighed.

At der skulle være mening med den lidt fjerne indledning er gået i glemmebogen. At begyndelsen som overordnet billede på situationen eller som angiver af stemningsleje i lige så høj grad er sammendrag af konklusionen er en glemt sandhed. Jeg tror ej heller den står for snarlig genopdagelse. Skribenterne giver køb og hovedet indretter sig efter de faktiske forhold i jernindustrien, så der skrives tilrettelagt. Kald det selvcensur.

Det er hvad jeg har gjort med min overskrift. Det er konklusionen på det hele, alt det jeg ved dette punktum endnu ikke har skrevet, kun halvt tænkt. Enhver der skriver ved også, at der tit er langt mellem de første tanker og så hvad der faktisk kommer til at stå i teksten. Men altså, dette skrives for at sammenfatte mine tanker om debatten om kulturministeren, om debatten om Dansk Folkeparti, om debatten om indvandrere og så et billede af Näsgården fra Vestre Gjønge Herred på Frilandsmuseet.

Først kulturministeren. Den politik han fører ud i livet er til debat som om det var hans private felttog. Ved at være en forfatter, hvis opsamlede bibliotekspenge ligger under bagatelgrænsen er jeg med på et hjørne. Også jeg synes selvfølgelig at jeg bliver bestjålet for penge, der er mine, skønt det i mit tilfælde vitterlig er en bagatel. De velgørende organisationer som jeg ganske af egen fri vilje sender et månedligt beløb i lignende størrelsesorden, lyder dog til at være ganske tilfredse med disse bagateller, selvfølgelig fordi mange bække små gør en stor å, som vi lærte i skolen for mange, mange år siden. Det er sandhed, som ikke kun gælder for dem jeg betaler til, den gælder også for min egen økonomi. Så at jeg med min bagatel af tildeling skal bidrage til andre forfattere

kan tildeles endnu mere virke næsten som en burlesk tanke. Og så alt det pis og papir der skal få kabalen til at gå op - det viser i hvert fald at regeringen ikke har fattet sine egne tanker om liberalismen som antibu-reaukratisk, for noget mere bureaukratisk pindehuggeri skal man da lede længe efter.

Men alt det vrøvl - er det Brian Mikkelsens ansvar mere end de øvrige ministres? Jeg tror faktisk det er regerings politik i renkultur. Det er et billede på hele den maskerade som regeringen repræsenterer. Den fedter for nogle bestemte vælgergrupper med sit ordvalg og nogle små fisk bliver hakket til plukfisk. Den undsiger Peter Brixtofte men efterstræber det samme mål ad andre veje. Danmark er jo et unikum af sammenblanding af fælles kræfter og den enkeltes kræfter og det som skal sættes ud af spillet det er denne sammenblanding. Det er den politik Brian Mikkelsen er sat til at føre ud i livet og at holde ham personlig ansvarlig er faktisk at gøre ham for megen ære. At henvende sig til ham i læserbreve for at få ham til at tænke om, er halsløs gerning. Jeg støtter dem der går rettens vej.

En regering skal jo være hele folkets regering. Når flertallet får gennemført sine tanker med lovforslag, så fremstår det som Danmarks sag. Er det sådan jeg som borger har det? Endnu ikke, må jeg sige. Jeg har ikke hørt nogen i regeringen være andet end partipolitikere. Men det kan jo ikke undgå ens opmærksomhed, at regeringens politik i udlandet opfattes som Danmarks, det kan jo ikke være anderledes.

Den måde som støttepartiet (støttehjulet) Dansk Folkeparti fører sig frem på, lader ikke en i tvivl om, at regeringen har sat en forkert kurs. Regeringens hovedparti er jo nu engang Venstre og derfor falder denne analogi mig ind: Efter lang tids fravær fra gården vender børnene hjem og bliver sat til at luge. Men de har glemt det meste og tror at opgaven går ud på at fjerne alt det grønne! Vi fortæller jo ikke gerne molbohistorier mere, men processen - det er den vi husker fra molbohistorierne. Regeringsgrundlaget er lagt og så går det afsted med bind for øjnene. Her bryder så Dansk Folkeparti ind og scorer lette point på at stoppe helt åbenbare fadæser.

Partiet blomster i den grad, at de fører kampen videre udenfor landets grænser. Nogen kan i udlandet tro, at det parti, fordi det smykker sig med navnet 'Dansk Folkeparti' er mere dansk end Det Radikale Venstre for ikke at tale om Enhedslisten. Men Dansk Folkeparti - det er jo en klokkeklar falsk varebetegnelse. Det kan man altså kalde sig. Kristeligt Folkeparti stod ellers forrest til denne indvending, som om de kan tage patent på det kristelige og hvad kristelighed er omsat til politik. Men 'Dansk Folkeparti' er et hykleri så stort at det slår alt. En frækhed, som vi bare finder os i.

Nogle firmaer kan smykke sig med titel af 'Kongelig Hofleverandør'. Det er ikke bare noget man gør, fordi man har solgt majestæten en to-

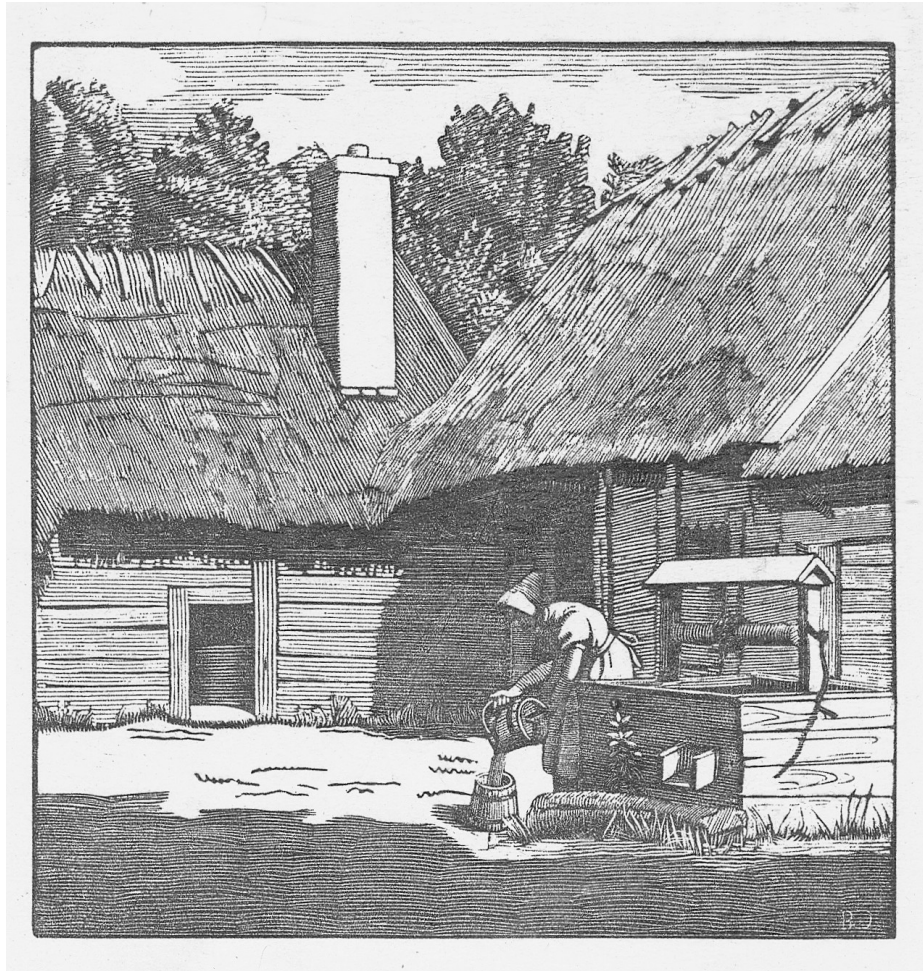
mat eller sendt hende en fødselsdagsgave. Det er noget man må søge om og som giver anledning til adskillige overvejelser. Men Dansk Folkeparti kan man altså bare kalde sig og gøre alle os der synes det parti er noget af det mest udanske man kan tænke sig til hallalhippier og udanske. Det kunne så være, hvad det være ville her i vore egne stuer. Men når dette langt fra stuerne parti går ud og vifter med fanen i udlandet, som partiet har gjort med sin annonce i Dagens Nyheter, så bliver vi altså nødt til at tage fadæsen med det partinavn op. Dansk Folkeparti smykker sig med et navn det ikke kan leve op til. Dansk Folkeparti samler ikke det danske folk, Dansk Folkeparti har ikke noget flertal af danskere bag sig, skønt regeringen gør hvad den kan for at det skal komme til at se sådan ud. Venstre og Det konservative Folkeparti tror åbenbart de kan løbe Dansk Folkeparti trætte ved at stjæle deres politik. Men ligesom de konservative har tabt pusten gør Venstre det også. Krisen kommer når Dansk Folkeparti gør krav på at sidde med i regeringen. Man ser det for sig: en dansk udenrigsminister fra Dansk Folkeparti. Jamen må ikke enhver udlængding tro, at mere dansk kan man da ikke blive!

Jo vi andre er faktisk også danskere og vores danskhed skal ikke til eksamen hos Dansk Folkeparti. Deres opfattelse af danskhed er som nazisternes nationalitetsopfattelse et spørgsmål om blod og jord. Men fakta er at af denne jord er der ikke skabt mennesker. Alle danskere er rundet af indvandrere, nogle for længe siden, andre for nylig. De tillader sig at tælle i generationer efter vuggestuens regnemetode: en, to tre, mange. Hvad logik er der i kun at tælle til tre? Kunne nogen af grundlovens fædre finde på at tælle generationer for at tale om danske? Kriteriet er 'indfødsretten'. Noget af det mest spegede jura nogen kan tænke sig, men holder man sig til ordet er logikken klar: Er du født her af forældre med dansk indfødsret, følger det danske med. Er man ikke født her kan man opnå samme vilkår på særlige betingelser. Ikke noget med at tale om tilladelse til særlig nedsættende behandling af os 2. og 3. generationsindvandrere, vi er danske.

At være danske giver ikke løfte om nogen forud given enighed om noget som helst. Så vist er medlemmerne af Dansk Folkeparti danske. Men at de på usurpatorvis vil gøre deres form for danskhed til danskhed per se afslører dem som gode reklamemagere men også som et parti der kan bruges til hvad som helst. Selv hvis man ikke er tilhænger af socialdemokratiet så har vi dog en opfattelse af, hvad der er socialdemokratisk politik. Hvad 'Dansk Folkeparti' opnår med sin politik og sit navn det er at trække den fane de hylder ned i sølet, til fals for den stærkeste ordgyder.

Regeringens leder har undsagt brug af eksperter og smagsdommere. Jeg har naturligvis ikke brug for nogle der tager mine demokratiske beslutningsrettigheder fra mig, men jeg har da i høj grad brug for vejledning af eksperter og smagsdommere. I utallige forhold må vi alle stå ret så

nøgne overfor kendsgerningerne, når der skal drages en konklusion at vi har brug for andres hjælp. Det er så selvindlysende at det er ubegribeligt at en regering kan gøre sig til af at undsige netop denne hjælp. Langt hellere skulle man da tage afstand fra alle de hurtige beslutninger som alene bygger på den stærkes ret og forbryderens smartness. Og som efterfølgende kræver enorme summer at rette op på. For sagen er jo at vi lader os jo gerne forføre. Ikke fordi vi vil forføres, men vi tror jo på det skønmaleri vi præsenteres for. Nogle føres ind i den drømmeverden af sprut, røg og narko, men ord gør sommetider den samme virkning. Vi ser det for os og følger trop. Er det så ikke godt hvis nogen siger stop og beder os tænke os om?

Frilandsmuseet tvillingegårdene fra Näs. Mig ubekendt kunstner u.å.

Nu er jeg så nået til Frilandsmuseet. Nok det museum jeg sætter højest. Det er ikke startet med magthavernes trylleslag men ved mange private initiativer som vandt magthavernes støtte. Der kunne være meget at gøre endnu, f.eks. er man nu ved at lave et afsnit til minde om andelslandsbyen. At man aldrig formåede at fastholde have-siden er et tidens tegn. Ved hjælp af ganske få kulturministerielle penge lykkedes det et hold pensionister at få os til at forstå, hvad den side af museet

kunne være. Opgaven var ikke spektakulær nok for den daværende regering, skønt den burde have set relevansen i forhold til sit vælgergrundlag. Måske er andelstanke-tiden trods alt ikke længere væk, end at nogen i regeringen kan få øje på, at et andelslandsby-museum er et initiativ som kræver mere end besparelser!

I en børneinstitution kan man vælge mellem udflugterne, og så kan valget godt stå mellem Tivoli og Frilandsmuseet. De er nu på ingen måde parallelle i deres indhold. Men det er i nogen grad op til brugerne om de skal være det. Man kan gå til Frilandsmuseet for underholdningens skyld som man går i Tivoli. Hvor sært, at initiativtageren til Frilandsmuseet i mange år var direktør netop for Tivoli. Tanken bag Frilandsmuseet var ikke blot en almindelig kærlighed til gamle bygninger og deres indmad. Det var folket bag, som var i fokus, derfor hørte gårde fra den anden side af Øresund med som en del af vor forhistorie. Det er folkets historie, det er bondestandens historie. Men den som skulle blive en ekspert på historien, den første direktør Bernhard Olsen var hverken bonde eller ekspert, da han begyndte indsamlingen. Hvem kan dog forestille sig at nogen med interesse for et emne skal forblive på den uoplystes standpunkt resten af livet. Han udvikler sig til en ekspert og det er i kraft af den slags menneskers ekspertise at vi andre endnu uvidende får mulighed for at danne os en opfattelse af livet i Danmark i fortiden. Her hjælper det ikke med at skilte med medlemskab af Dansk Folkeparti, hvis man ikke har gjort hjemmearbejdet.

Hvis det er nok at være uvidende for at være af folket, så har vi alle en rem af huden. I stedet for at stille os op som bedrevidende uvidende hvorfor så ikke bekende vor uvidenhed og søge at udbedre den. Vi bliver ikke specielt danske ved at bære fanen ind ved et møde og synge 'Det haver så nyeligen regnet'. Hvis det er tegnet på danskhed er danskheden ligegyldig. At definere sin nationalitet, danskheden er et projekt man roligt kan overlade til udlændinge. Hvad der gælder her det er, at medmenneskene behandles ordentligt og at vi ikke lader os forføre af utopisk tænkning uden hold i faktiske kendsgerninger.

En af de store farer som lurede på Frilandsmuseet var netop at det kunne være blevet til et underholdende panoptikon som i stedet for at søge de faktiske kendsgerninger stræbte efter at tale folk efter munden i deres opfattelse af hvad det var at være dansker. Det er en fare som har været tilstede lige siden. Det er en fare som lettest overses, når det hele skal gå lidt rask for hånden når de forudfattede meninger skal bekræftes og realiseres.

Jeg finder et billede af en gammel gård, en pige står ved brønden og hælder vand op. Jeg kan læse billedet som en ganske romantisk forherligelse af livet på landet i gamle dage, for dem dyrker nu jeg. Kunstneren er bestemt ikke dårlig, det er et originaltryk af et linoleumssnit. Faren er, at jeg stopper der.

Jamen dette er jo den ene af tvillingegårdene fra Näs på Frilandsmuseet. Altså slet ikke nogen virkelighedsskildring. Jeg prøver at få placeret den dragt pigen har på, og jeg kan ikke finde noget fra Skåne der bare ligner, det må være noget dansk fra Hedeboegnen. Der er folkedans på Frilandsmuseet og en af pigerne har accepteret at stå model for kunstneren. Hun hælder vand op. Der er i hvert fald ikke vand i den brønd på Frilandsmuseet, det er kunstnerens tillæg. Jeg finder i en bog om Bernhard Olsen et billede hvor han, før nedrivningen, står på gårdspladsen netop i det hjørne som er motivet på linoleumssnittet. Jeg forstår på teksten, at der har været adskillige overvejelser omkring genopbygningen på Frilandsmuseet og jeg kan se en kalket mur, jeg ikke husker er med i dag. Når genopførelse skal ske, skal så det tilfældige nedtagningstidspunkt være afgørende for genopbygningen eller skal man vælge noget andet under påskud af at det er mere oprindeligt? Hvor skal man standse i den række af generationer, som bygningen har gennemlevet. Det er ikke nogen let diskussion. Det er hvor jeg vil hen med dette: Der skal argumenter frem for og imod og der skal kendsgerninger på bordet.

Menneskene er endnu mere sammensatte end gamle huse. Ikke mindst i dette land, hvor vi alle er indvandrere. Nogen kan bedre lide fortiden end nutiden, men vrager vi medmennesker på grund af deres oprindelse eller deres familiers oprindelse så er vi på gale veje. Så er det en helt gal vej den danske kultur er ved at vandre. Og hvis vi så oven i købet tror at kunst og litteratur skabes efter udbud/efterspørgselsmodellen så er væsentlige værdier allerede gået tabt. Måske får jeg aldrig at vide, hvem kunstneren BJ er, hans billede kan ikke sælges for meget over en 10'er, og så lyver han oven i købet, men der er værdier i det som fører mig højt til vejs og ned på jorden i Danmark.

Hvis læseren så spørger, hvad jeg tilrettelagde udover overskriften er svaret - spaltebredden. Jo det blev lidt af et brev uden dokumentationshenvisninger og dem savner jeg. Jeg ville bare prøve hvordan det var at skrive på den måde: Nå det er sådan de gør.

